

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 18 maart 2021 17:09
Aan: RES Achterhoek; [redacted]

CC: Duenk, Frank; [redacted]
Onderwerp: AGENDA - Ambtelijke strategiesessie - 22 maart 2021
Bijlagen: AGENDA ambtelijke strategiesessie.docx; Presentatie stakeholdersessie RES 16 maart 2021.pdf; Afwegingskader WG Ruimte 18 maart RES.xlsx

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Beste RESsers,

Bijgaand de agenda + het te bespreken afwegingskader t.b.v. de ambtelijke strategiesessie van 22 maart 2021.

Tegelijkertijd stuur jullie ook de presentatie die op de stakeholdersessie van 16 maart is gedeeld.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Regionale Energiestrategie (RES) Achterhoek

[redacted]
www.res-achterhoek.nl

Achterhoek

RES Regionale
Energie
Strategie

Van: RES Achterhoek <info@resachterhoek.nl>

Verzonden: maandag 15 maart 2021 16:46

Aan: [redacted]

CC: Frank Duenk <f.duenk@8rhk.nl>;

Onderwerp: Stukken n.a.v. ambtelijke werksessie 11 maart RES

Beste deelnemers van de ambtelijke werksessie RES van 11 maart,

Bijgaand de sheets, kaarten en afwegingskader + toelichting, die in de werksessie getoond zijn.

Een voorstel voor het verdere verloop van het proces richting doorrekening van Liander, is als volgt.

- In de clusterkaart is een kaart opgenomen van gebieden die we – op basis van beschikbare ruimte – willen meenemen in de afweging om de alternatieven te vullen.
- Zijn er gebieden die we nu niet bij de eerste selectie hebben meegenomen, maar die we wel moeten meenemen? Laat het **deze week** even weten. Dan nemen we die mee in de afweging.
- A.s. dinsdag 16 maart van 9 uur tot 10:30 uur in WG Ruimte is er discussie om het afwegingskader concreter te maken, o.a. over landschap en dynamiek van omgeving. Iedereen is welkom. De link is: [Deze](#)
- Eind deze week zal de werkorganisatie van de RES het afwegingskader invullen voor alle gebieden. Dit leidt tot een beoordeling van de gebieden op basis van de criteria.
- Maandag 22 maart, in de ambtelijke strategiesessie, wordt op basis van het afwegingskader de discussie gevoerd. 'Er rolt dus niet iets uit', maar we krijgen grip op de afwegingen door ze concreet te maken.

--

Met vriendelijke groet,
Namens de projectorganisatie RES Achterhoek,
[redacted] projectsecretaris

www.res-achterhoek.nl

Grootschalige online peiling over duurzame energie: swipe mee!

Van 1 t/m 21 maart 2021 vindt een grootschalige online peiling (Swipocratie) plaats over duurzame energie in de Achterhoek. In slechts 3 minuten kunt u 'swipend' aangeven wat u vindt van verschillende mogelijkheden voor windmolens en zonneparken. De resultaten van de Swipocratie worden ook meegenomen in de RES 1.0. **Geef nu uw mening en swipe mee: <https://achterhoek.swipocratie.nl>**

AGENDA

RES Achterhoek 1.0

Ambtelijke Strategiesessie

Datum: 22 maart 2021

Van: 13:00 tot 17:00 uur

Toegezonden stukken:

- Lijst van afwegingscriteria
 - o (Tijdens de sessie laten we een ingevuld afwegingskader zien)

Wat gaan we doen?

We zijn bezig met het onderzoeken van 3 ruimtelijke alternatieven. We richten ons op in deze sessie op twee alternatieven: 'energielandschappen' en 'spreiding, variant: agrarisch'. De netwerkimpactanalyse van de alternatieven door Liander staat voor de deur. Vooraf willen we concreet gaan maken welke gebieden we hierin willen meenemen.

We hebben een afwegingskader ontwikkeld. Deze vind je bij in de bijlage. ROM3D is de in kaart gebrachte kansrijke gebieden op basis van de criteria aan het beoordelen. Op een aantal onderdelen worden de gebieden al een score toebedeeld.

In de sessie kijken we gezamenlijk naar de criteria en de wijze waarop de gebieden overeenkomen, verschillen en hoe ze scoren. Hebben we dit goed gedaan? Moet dit anders? Op basis van de uitkomsten uit het afwegingskader zullen we vervolgens 3 of 4 voorstellen maken. Het bestuurlijk overleg zal op 31 maart besluiten welk van de voorstellen zij graag doorgerekend willen zien in de netwerkanalyse van Liander.

We zullen in de ambtelijke strategiesessie ook kijken naar de verschillen tussen middelgrote en grote turbines. Dit doen we op basis van informatie die ROM3D voor ons in kaart heeft gebracht.

Agendapunten

1. Welkom.
2. Proces.
 - a. Onderzoeken van alternatieven
 - b. Rol van afwegingskader in te onderzoeken locaties
 - c. Van afwegingscriteria naar voorstel voor invulling van alternatieven t.b.v. onderzoek
 - d. Opzet van bestuurlijk overleg
3. Presentatie: grote vs. middelgrote turbines XXXXXXXXXX.
 - a. Zichtbaarheid
 - b. Ruimtebeslag
 - c. Businesscase
4. Toelichting op lijst van afwegingscriteria.
5. Discussie over uitgangspunten bij afwegingscriteria.
 - a. Gebruiken we de juiste uitgangspunten?
 - b. Hebben we het juist gescoord?
6. WVTK.

Achterhoek

RES

Regionale
Energie
Strategie

Samen
d'ran!

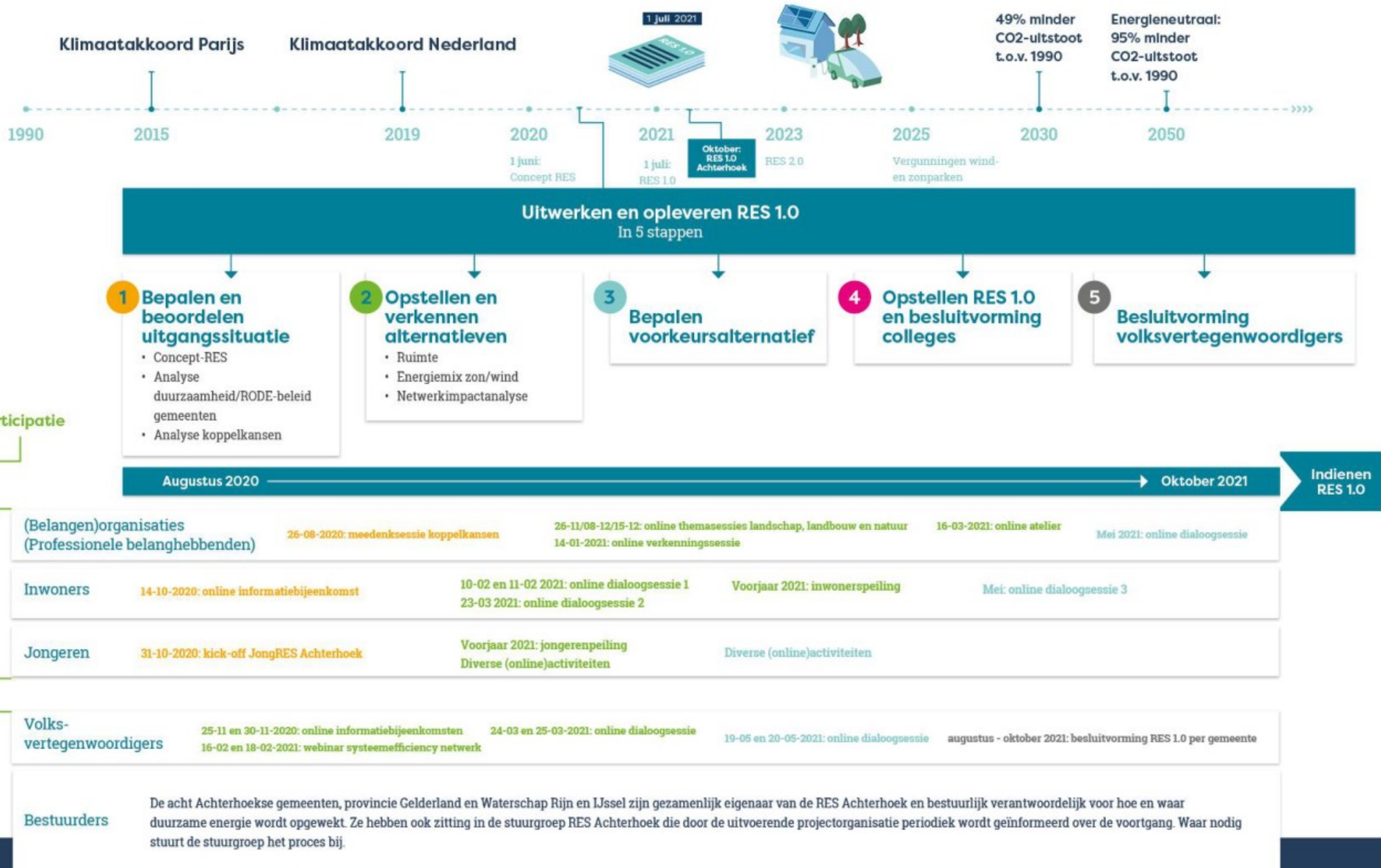
Partners: Aalten • Berkelland • Bronckhorst • Doetinchem • Montferland •
Oost Gelre • Oude IJsselstreek • Winterswijk i.s.m. provincie Gelderland,
waterschap Rijn en IJssel en netbeheerder Liander.

16 maart 2021

RES Achterhoek

Stakeholdersessie - 16 maart 2021

Proces RES 1.0 Achterhoek – stappen en participatie

Terugblik stakeholdersessie 14 januari 2021

- Belanghebbenden vragen om meer overheidsregie;
- (Vrijwel) iedereen is voorstander van zon-op-dak;
- Discussie over concentratie vs spreiding;
- Discussie over grootschalig vs kleinschalig;
- Verschillen in visie vanuit stakeholdergroepen. Bijv:
 - Agrariërs: Zet in op wind, geen zon op landbouwgrond
 - Bewonersgroepen: Geen wind
 - Natuurorganisaties: Pas op met impact op natuurwaarden, doe het natuur-inclusief
 - Netbeheerder: Zorg voor een goede energiemix
 -

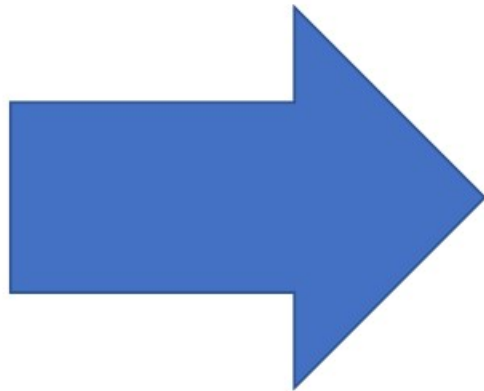
8 verhaallijnen

1. Vanaf nu windloos
2. Agrarisch alternatief
3. Zorgvuldig ruimtegebruik
4. Snel & systeemefficiënt voor Liander
5. Natuur en landschap leidend
6. De Achterhoekse maat
7. Energielandschappen
8. Innovatie en verandering

De 8 verhaallijnen

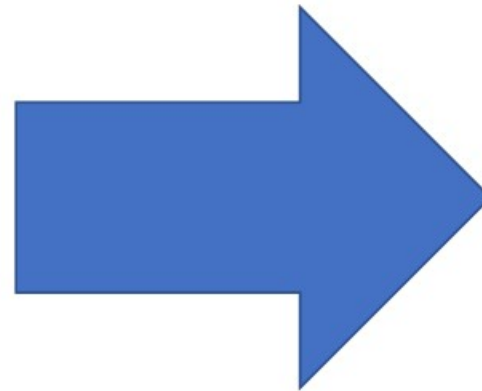
8 verhaallijnen

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.

3 alternatieven

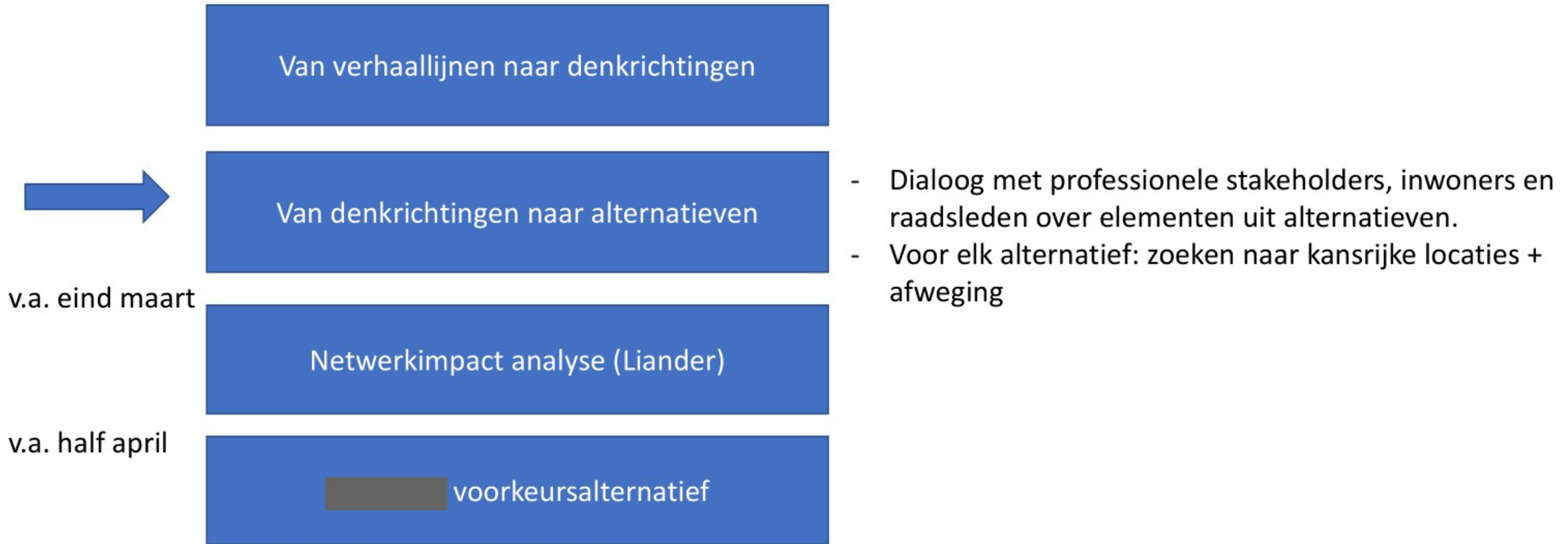
- 1.
- 2.
- 3.

Voorkeursalternatief

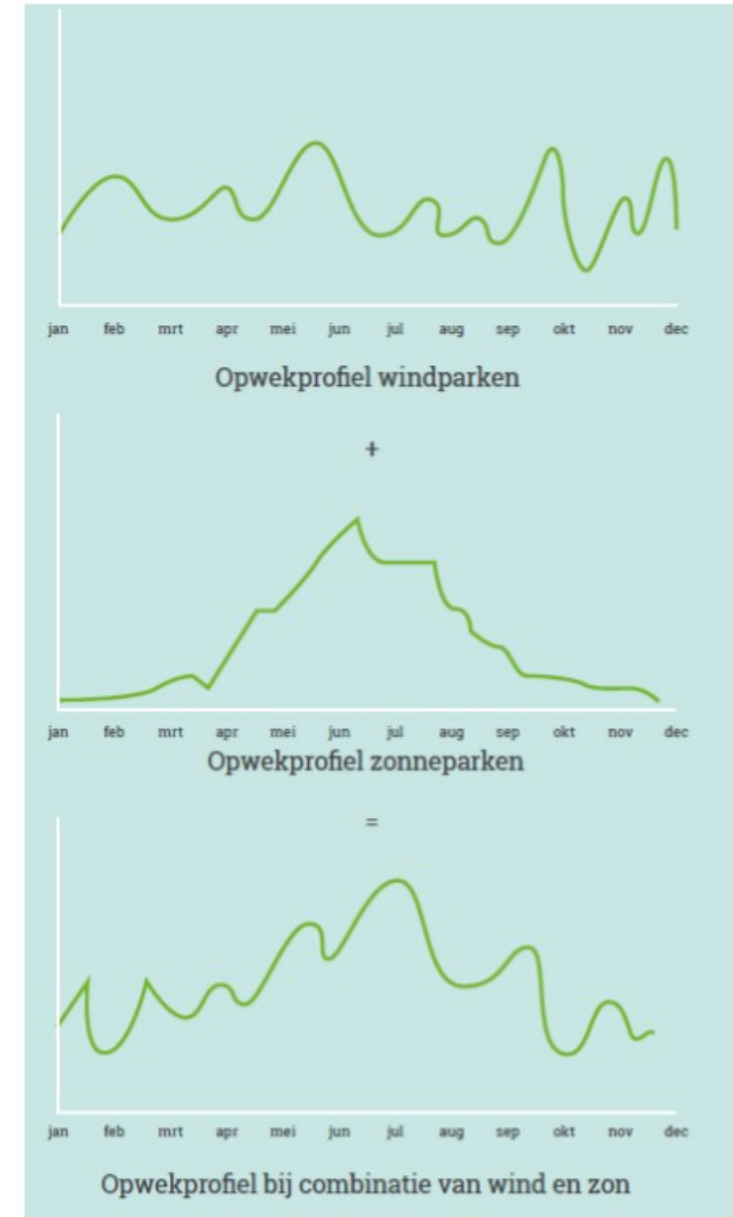
- 1.

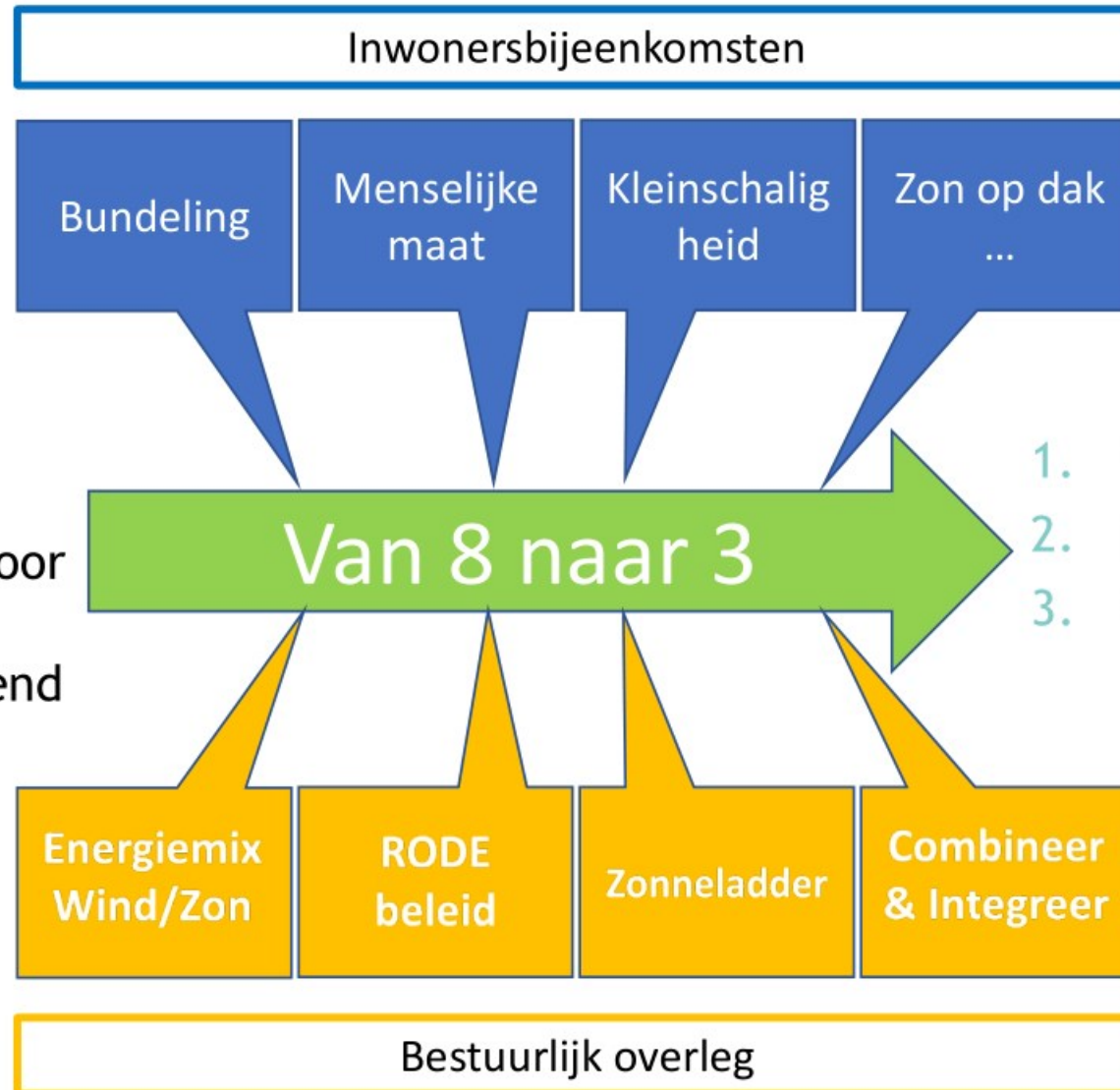
Concretiseren en afwegen van alternatieven

Energiemix

- Bij duurzame opties speelt leveringszekerheid een grote rol: wind of zon zijn niet altijd beschikbaar
- In de combinatie: 1 op 1 wind/zon vermogen is dat al een stuk beter
 - Het patroon van wind en zon over de dag en over de seizoenen vullen elkaar goed aan: de zon schijnt lang niet altijd (b.v. 's nachts) en dan kan het wel waaien. Harde wind gaat veelal gepaard met met bewolking. Windstil weer is vaak zonnig.
- De leveringszekerheid van beide opties is in die verhouding maximaal.
- Wind heeft een veel hogere (equivalente) bedrijfstijd dan zon (meer dan 3x zo hoog). Dat betekent dat de systeem-efficiënte verhouding in energie (vermogen x tijd) 3 op 1 is.
- De energie infrastructuur (onderstations) worden dus >3x beter benut.

1. Vanaf nu windloos
2. Agrarisch alternatief
3. Zorgvuldig ruimtegebruik
4. Snel & systeemefficiënt voor Liander
5. Natuur en landschap leidend
6. De Achterhoekse maat
7. Energielandschappen
8. Innovatie en verandering

1. Verrijkt RODE beleid
2. Energieclusters & zonnedaken
3. Spreidingsalternatief.

Varieer binnen alternatieven

- Groot en hoog (ca 5 a 6 MW) vs middelgroot (2 a 3 MW)
- Ruimtelijk schuiven
- Verdeling over gemeenten
- ...

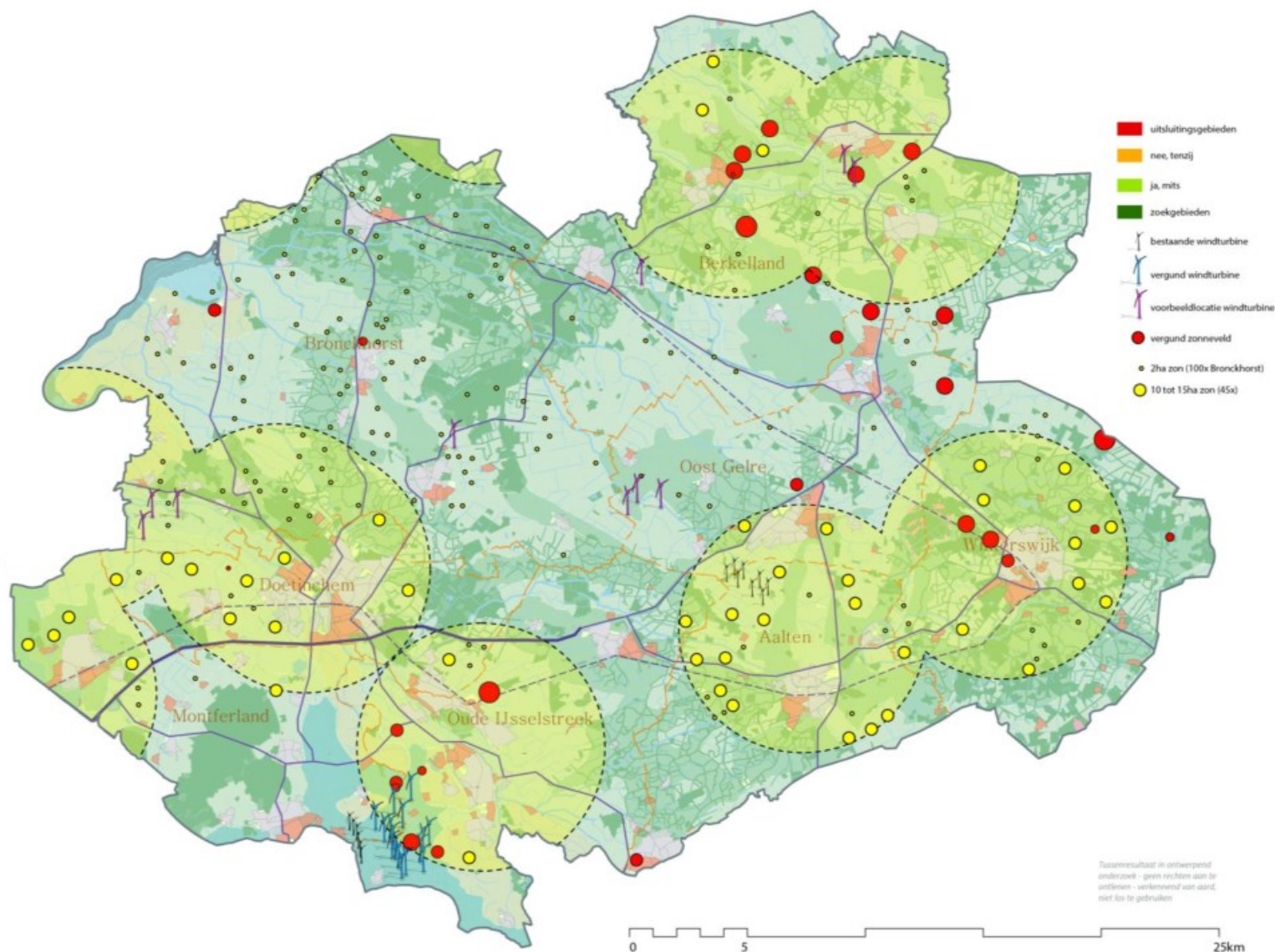
Autonome ontwikkeling door de oogharen:

Zon

- Kleinschalig zon in Bronckhorst
- Weinig ruimte voor zon op dak in buitengebied vanwege netwerk
- Verder vooral zonneweides van 10 a 15 ha
- Geconcentreerd rondom onderstations
- Natuurlijk waar het past vanuit RODE beleid
- Netwerk is beperkend

Wind

- Twee bestaande stevige clusters
- Aangevuld met solitair en kleine clusters van 2 tot 5 turbines
- Vooral gestuurd door wettelijke belemmeringen
- Verspreid door de regio

0-situatie RODE-beleid:

- Zo'n 10% van het concept-RES bod is gerealiseerd: de 'gewogen pijplijn' → ruim 30%;
- RODE beleid = veel ruimte voor duurzame energie → De markt kiest wat en waar ze het wil.
- Gevolgen:
 - Liander volgend t.a.v. initiatieven → geen proactieve, op energietransitie gerichte investeringsagenda → Afremming groei duurzame energie
 - Vooralsnog (daardoor) te weinig (aansluitmogelijkheid op het netwerk) voor zon-op-dak;
 - Lokaal eigenaarschap rond energieproductie komt onvoldoende van de grond;
 - Concentratie van grootschalige, grondgebonden zon rondom onderstations plaatsvindt waardoor ruimtelijke onevenwichtigheden optreden;
 - Vanuit systeemefficiëntie gewenste wind/zon verhouding (3 op 1) raakt uit zicht;
 - Initiatieven ontstaan op willekeurige plaatsen (gedicteerd door de markt) → verrommeling veroorzaken van het ruimtelijk beeld;
 - Evenredige verdeling van DE over gemeenten, zoals afgesproken in de uitvoeringsagenda energie staat onder druk.
- Bovenstaande gevolgen funest zijn voor het draagvlak en een maatschappelijk kosteneffectieve realisatie van het bod en -- meer nog -- voor de geambieerde energieneutraliteit.

3 alternatieven

- **1. Verrijkt RODE-beleid** → RODE-beleid, verrijkt met netwerkefficiëntie.
- **2. Energieclusters** → paar plekken gebundeld, rest leeg, lage kosten door schaal, zon op dak.
- **3. Spreidingsalternatief** → lokaal, middelgrote turbines, opwek bij verbruik, dubbel ruimtegebruik, spreiding.

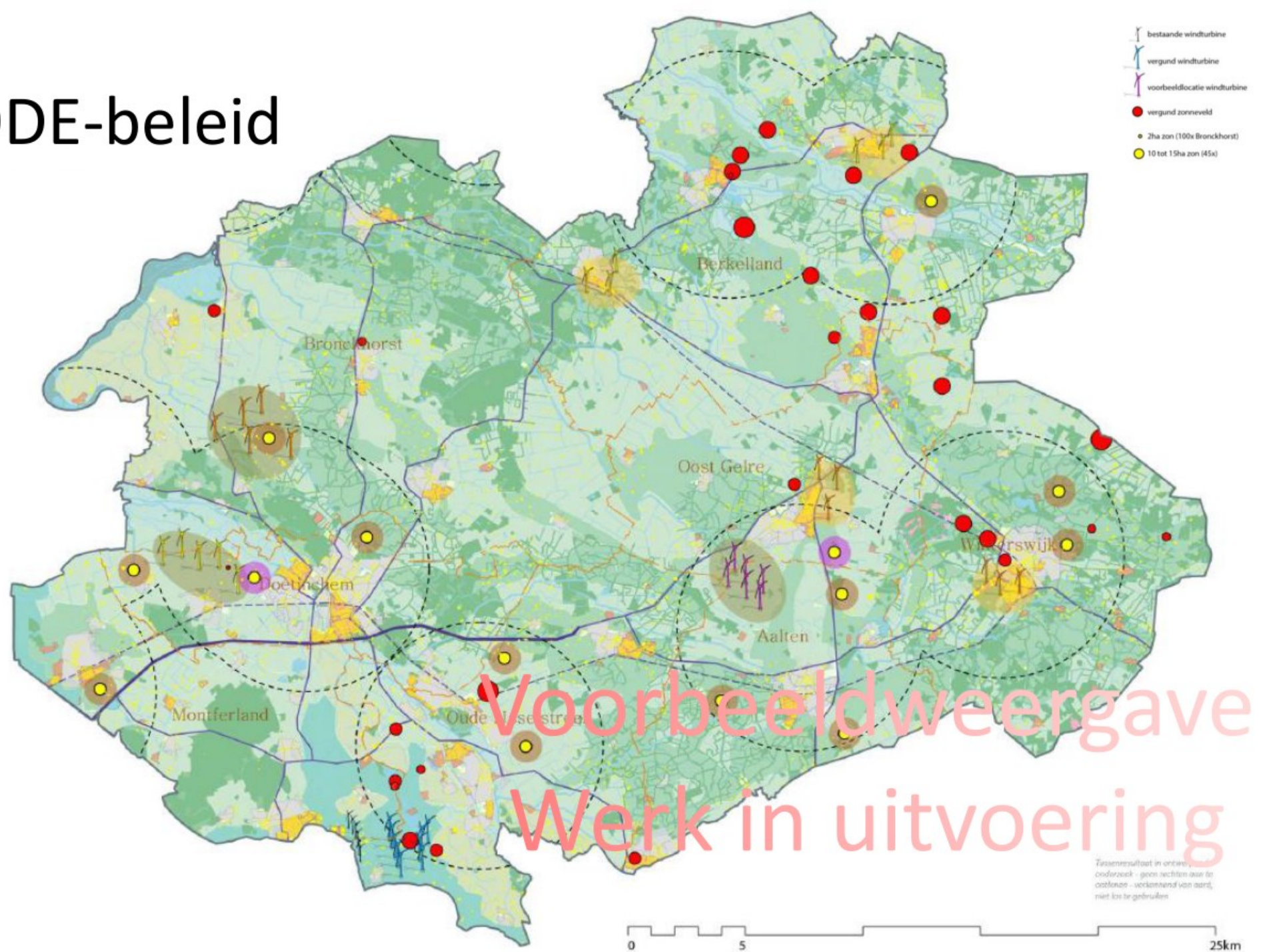
Vertrekpunt is niet nul:

- Bestaande ontwikkelingen
- Pijlijnprojecten worden getoetst aan huidig beleid
- 1,35 TWh in 2030 blijft de opdracht

1. Verrijkt RODE-beleid

- Systemefficiëntie: Regionale afspraken over een systeemefficiënte energiemix.
- Toets in hoeverre het past binnen bestaand beleid
- Waar beleid niet past: verrijken van RODE-beleid

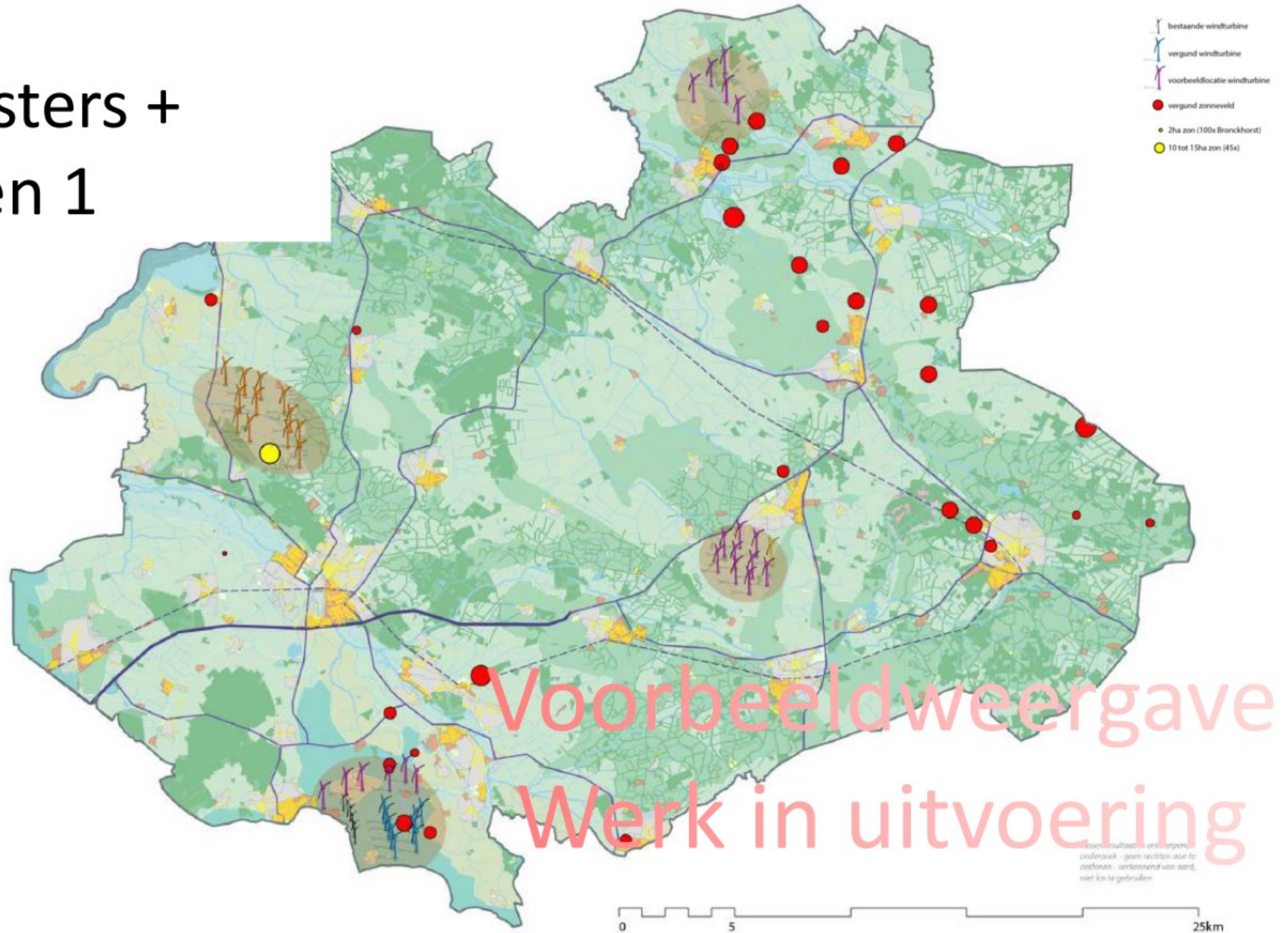
Verrijkt RODE-beleid

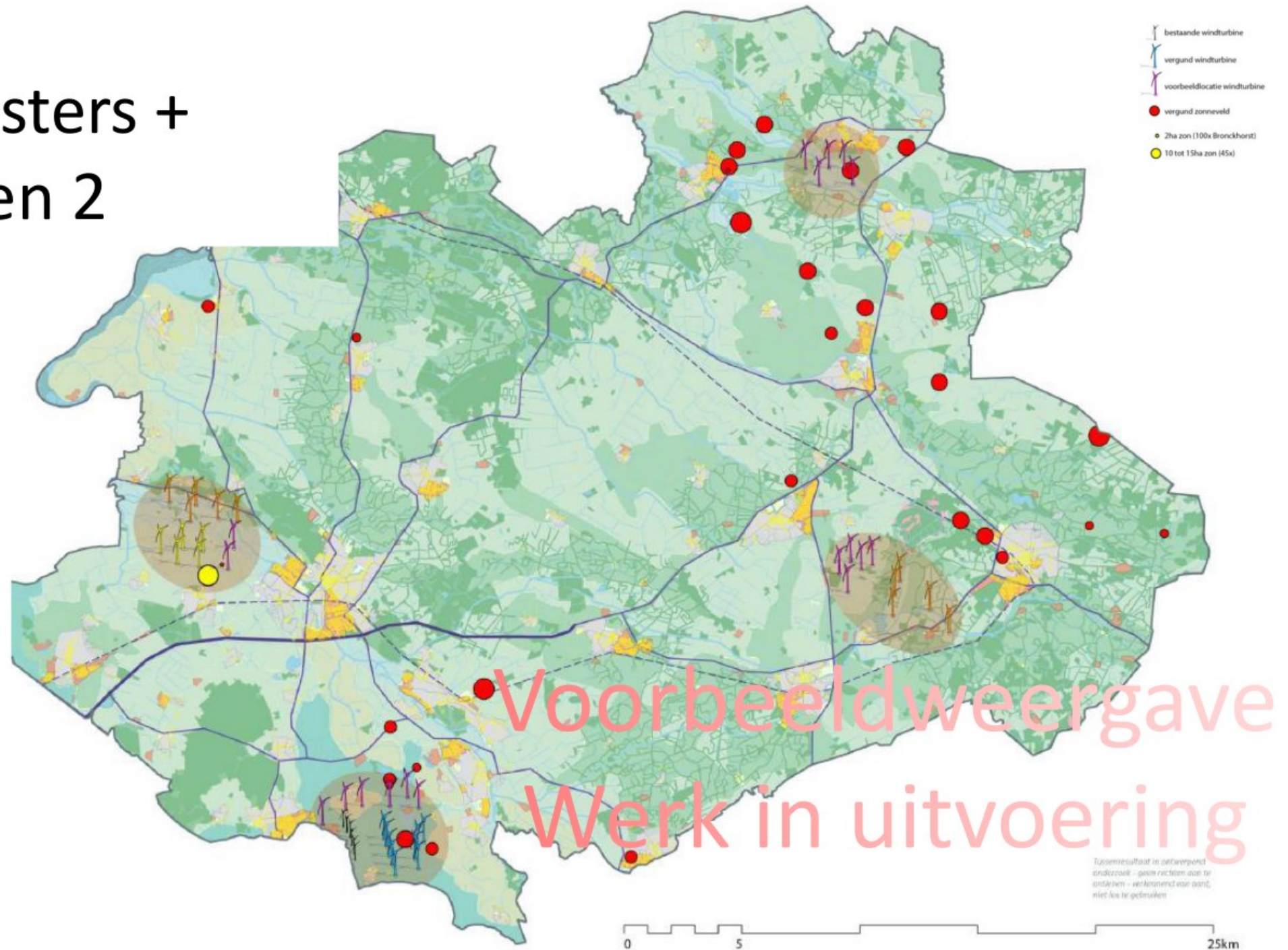
2. Energieclusters + zonnedaken

- Concentratie van windturbines op enkele locaties: grote clusters
- Grote, hoge windturbines (5 - 6 MW)
- Wind en zon combineren op één plek
- Maximaal inzetten op zon op dak

Energieclusters + Zonnedaken 1

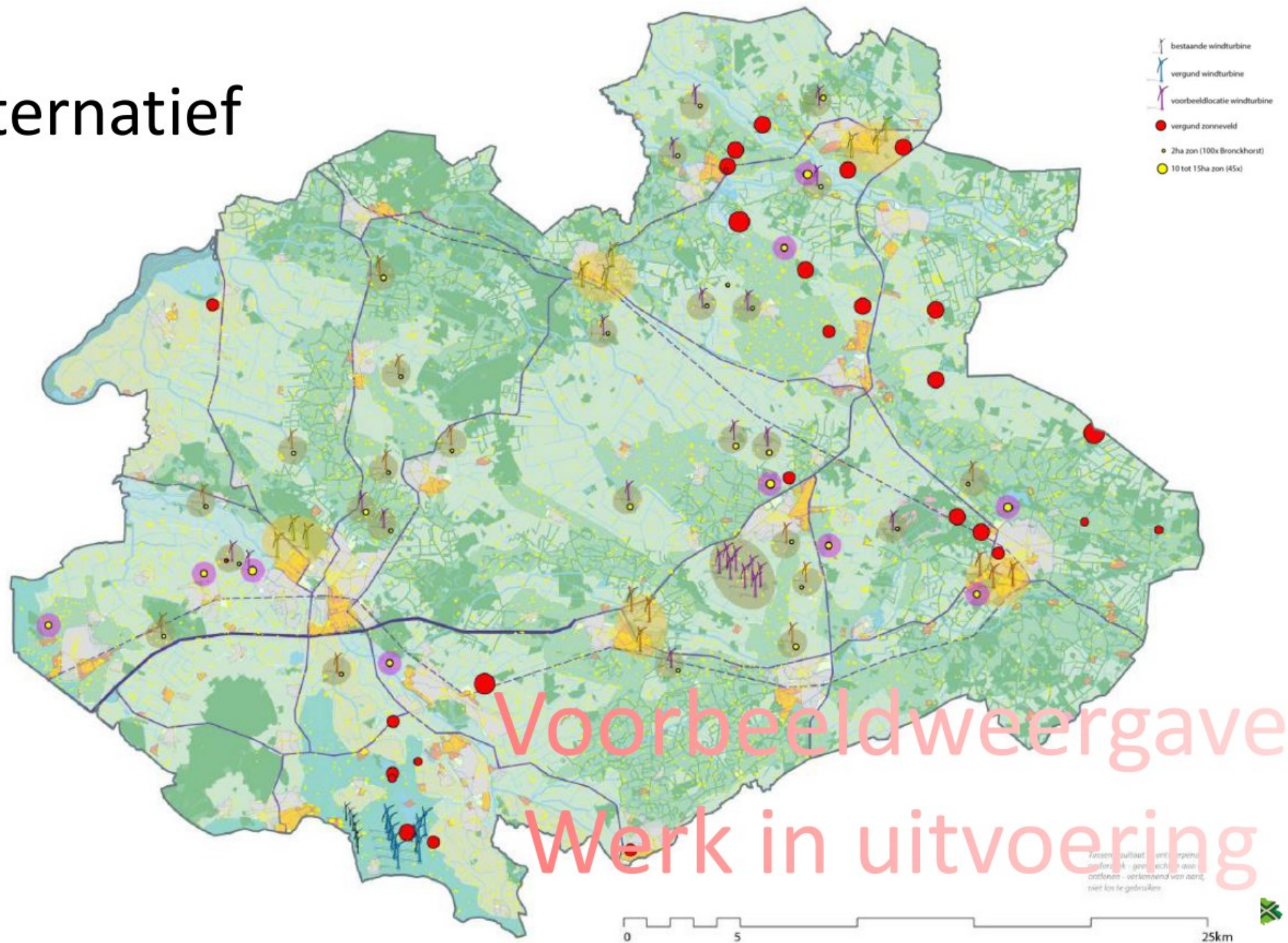
Energieclusters + Zonnedaken 2

3. Spreidingsalternatief

- Middelgrote turbines (2 - 3 MW)
- Clusters van 3 a 4 turbines
 - Bij bedrijventerreinen
 - In agrarisch gebied
- Dorpsmolens
- Eerlijke verdeling van lusten en lasten
- Maximaal lokaal eigenaarschap
- Kiezen voor locaties met minste impact of meeste koppelkansen

Spreadingsalternatief

Het uitwerken van alternatieven

- De kaarten bestaan uit voorbeeldlocaties (uitwerking gaande).
- De komende weken gaan we onderzoeken welke locaties we willen meenemen in de alternatieven.
- Dit doen we door een zorgvuldige afweging te maken op basis van milieuwinst (bespaarde CO2) en milieuschade (geluid, hinder, impact op natuur).
- Vervolgens wordt de aansluitbaarheid/impact op het elektriciteitsnetwerk bepaald.

Afwegingscriteria kansrijke locaties

Criteria	Hoe belangrijk is dit (voor u)?
Zichtbaarheid	
Passend bij dynamiek van de omgeving	
Passend in landschap	
Afstand tot (woon)kernen	
Haalbaarheid & betaalbaarheid	
Ruimtebeslag	
Impact op natuur	
.....	

Deelsessie 1

De 3 alternatieven

Onderdelen van de alternatieven

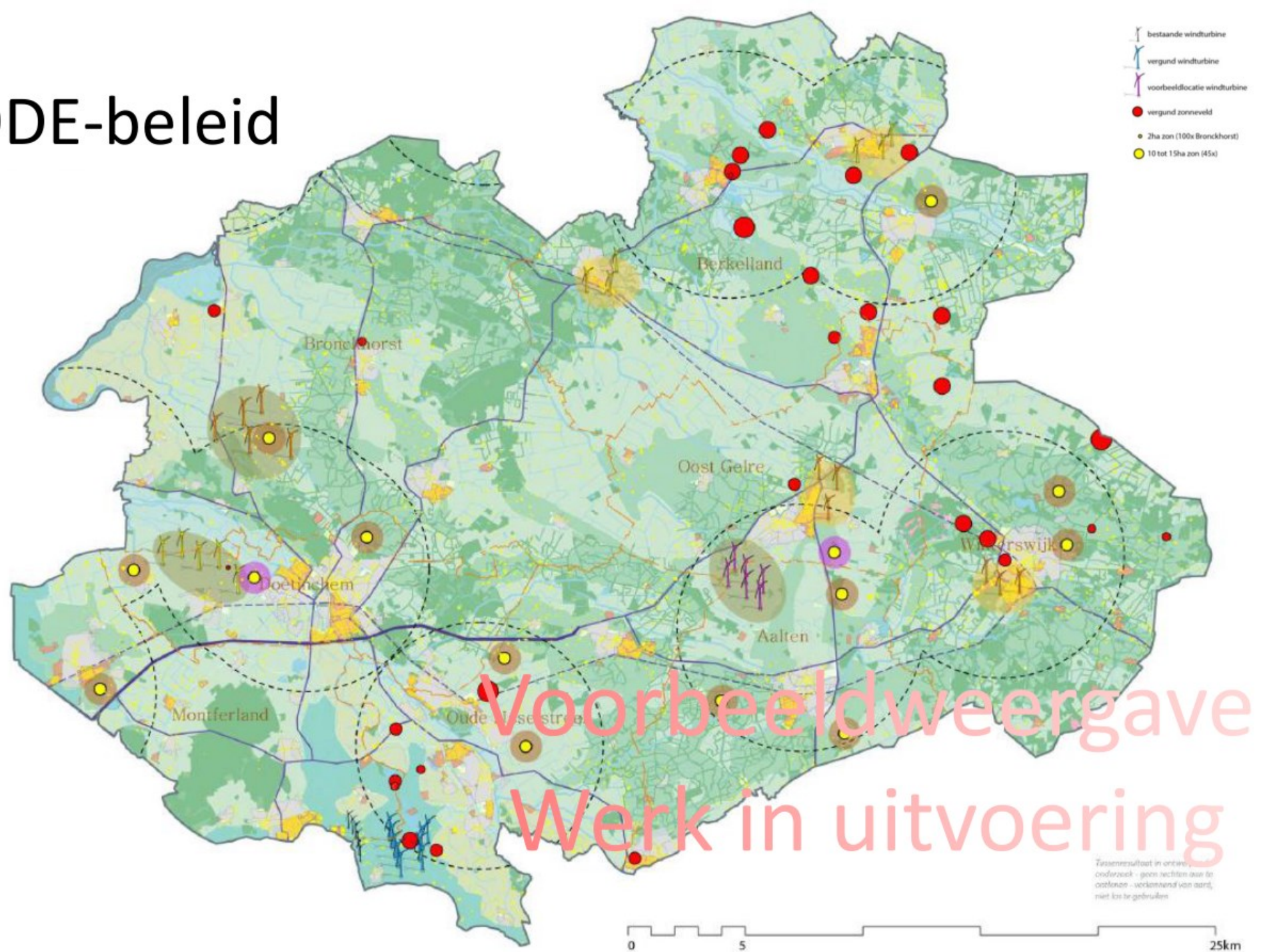
- Verhaallijn
- Zon-wind mix
- Bouwstenen

1. Verrijkt RODE-beleid

Verhaal

- Achterhoekse gemeenten hebben eigen ruimtelijk beleid voor duurzame energie (RODE-beleid). Dit beleid resulteert in projecten voor zon en windenergie
- Het RODE-beleid wordt verrijkt met regionale afspraken over een meer systeemefficiënte zon-wind verhouding. We sturen op een zon-windverhouding van 1 op 1 in vermogen.
- Dit resulteert in een hoeveelheid zon en een hoeveelheid wind per onderstation
- Toets: past dit in het RODE-beleid?
- Waar het niet past: Verrijking RODE-beleid

Verrijkt RODE-beleid

Vragen

1. Wat vindt u goed aan dit alternatief? En/of wat vindt u er niet goed aan?
2. Onder welke voorwaarden zou dit alternatief acceptabel zijn?
3. Welke belemmeringen ziet u voor dit alternatief
4. Wat is voor u belangrijk bij het selecteren van zoeklocaties binnen dit alternatief?

Criteria	Hoe belangrijk is dit (voor u)?
Zichtbaarheid	
Passend bij dynamiek van de omgeving	
Passend in landschap	
Afstand tot (woon)kernen	
Haalbaarheid & betaalbaarheid	
Ruimtebeslag	
Impact op natuur	
.....	

Deelsessie 2

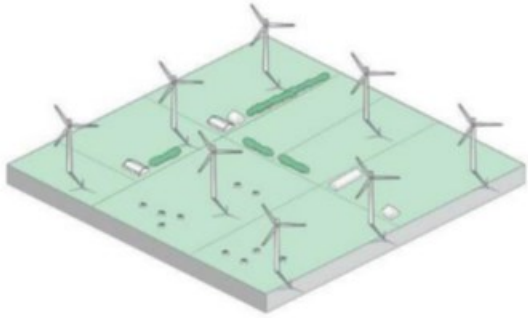
2. Energieclusters + zonnedaken

Verhaal

- In dit alternatief wordt één bovengemeentelijke strategie voor de regio gekozen.
- Wind en zon grootschalig combineren op één locatie.
- We zoeken naar locaties waar:
 - Waar clusters van 5 of meer turbines mogelijk zijn
 - Waar ruimte is om clusters uit te breiden
 - De impact op de omgeving minimaal is
 - Waar koppelkansen benut kunnen worden
- Door met elkaar afgestemde keuzes te maken, kunnen locaties worden gekozen met de minste impact op de omgeving en de meeste te benutten koppelkansen.
- Dit is systeemefficiënt en zorgt ervoor dat, vanuit regionaal perspectief, de impact op het landschap, natuur en omgeving beperkt blijft.
- We zetten actief in op zon op dak.

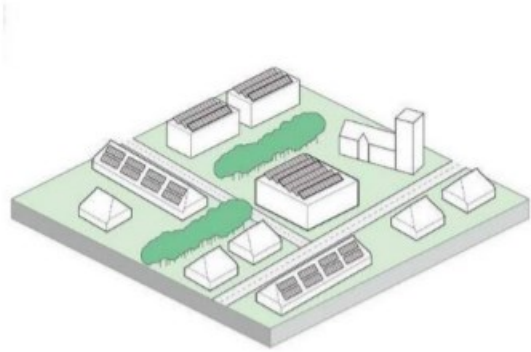
Bouwstenen wind

- Grote clusters

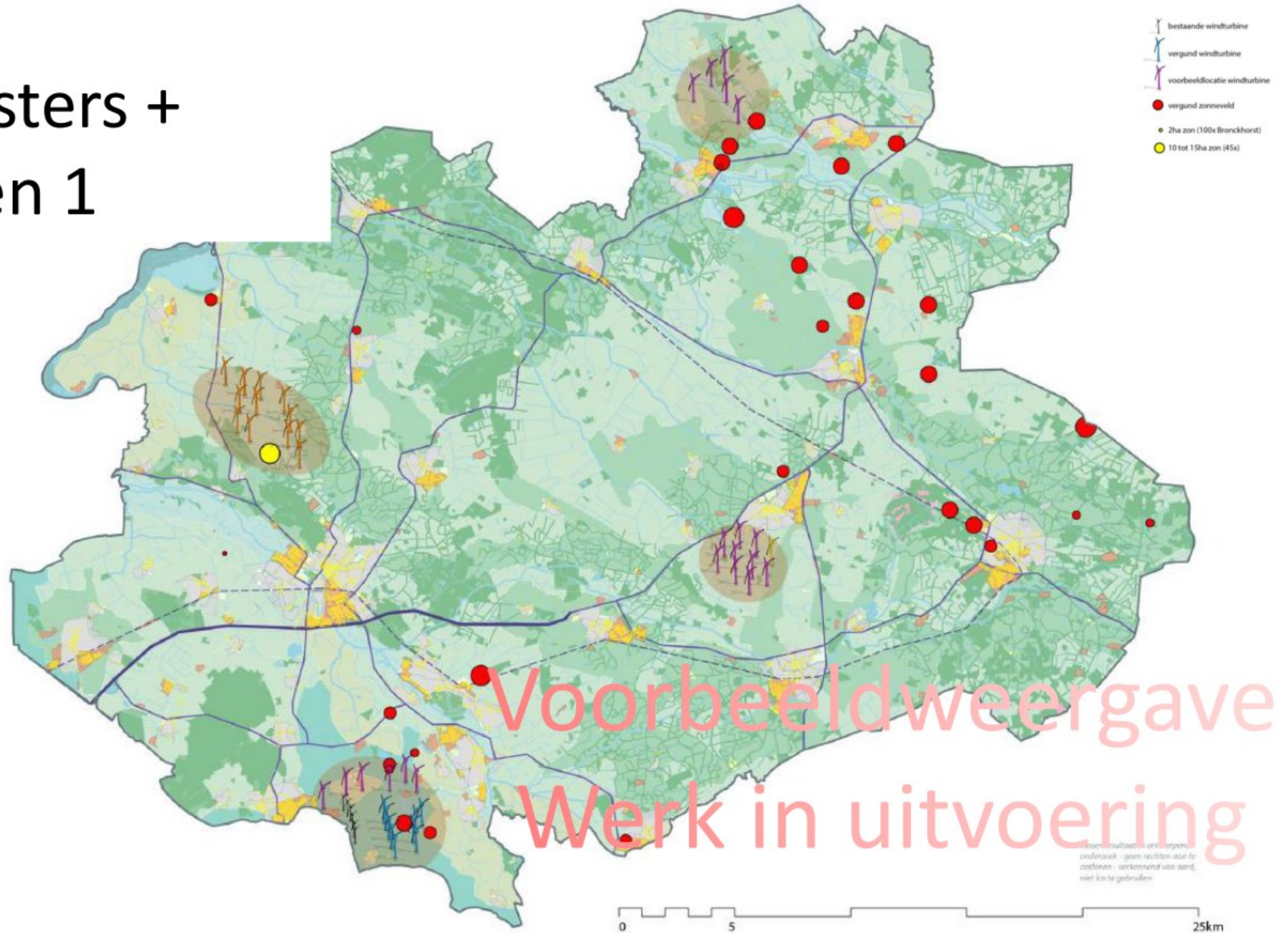

Bouwstenen zon

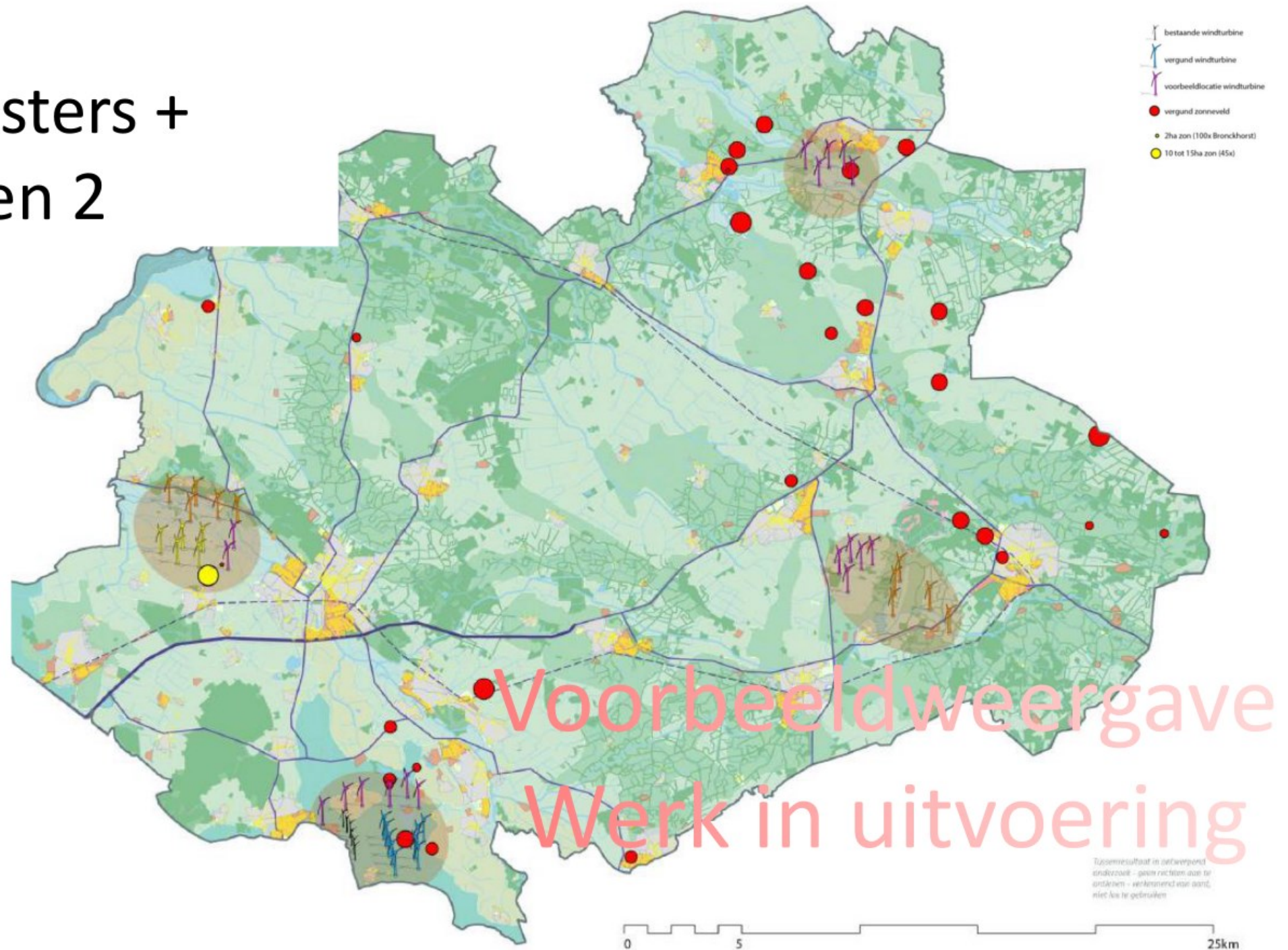
- Zon op dak in bebouwde kom
- Zon in combinatie met wind

Energieclusters + Zonnedaken 1

Energieclusters + Zonnedaken 2

Vragen

1. Wat vindt u goed aan dit alternatief? En/of wat vindt u er niet goed aan?
2. Onder welke voorwaarden zou dit alternatief acceptabel zijn?
3. Welke belemmeringen ziet u voor dit alternatief
4. Wat is voor u belangrijk bij het selecteren van zoeklocaties binnen dit alternatief?

Criteria	Hoe belangrijk is dit (voor u)?
Zichtbaarheid	
Passend bij dynamiek van de omgeving	
Passend in landschap	
Afstand tot (woon)kernen	
Haalbaarheid & betaalbaarheid	
Ruimtebeslag	
Impact op natuur	
.....	

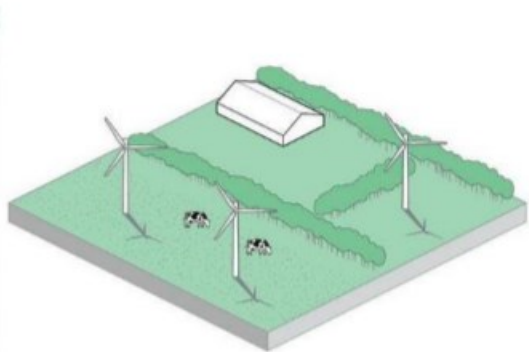
3. Spreidingsalternatief

Verhaal:

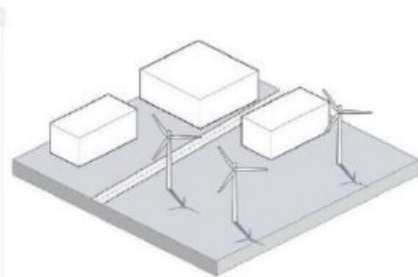
- In dit alternatief wordt één bovengemeentelijke strategie voor de regio gekozen.
- In dit alternatief worden middelgrote (2 tot 3 MW) windturbines toegepast in kleine clusters (3 tot 4 turbines)
- Maximaal zon-op-dak
- Maximaal lokaal eigenaarschap
- Door met elkaar afgestemde keuzes te maken, kunnen locaties worden gekozen met de minste impact op de omgeving en de meeste te benutten koppelkansen.
- We onderzoeken twee varianten:
 - 1. Kleine windclusters in agrarisch gebied
 - 2. Kleine windclusters bij bedrijventerreinen + dorpsmolens

Bouwstenen wind

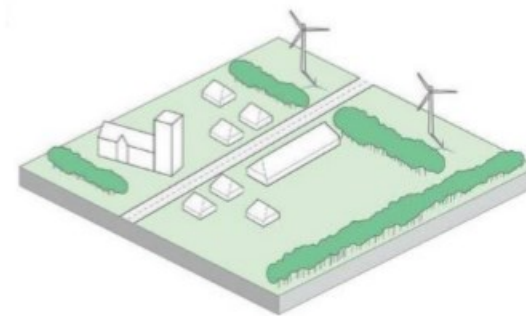
- Kleine clusters in agrarisch gebied

- Kleine clusters bij bedrijventerreinen

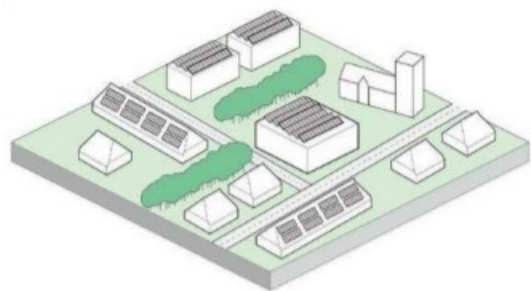

- Solitaires

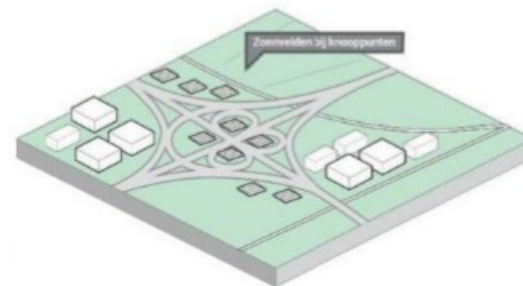
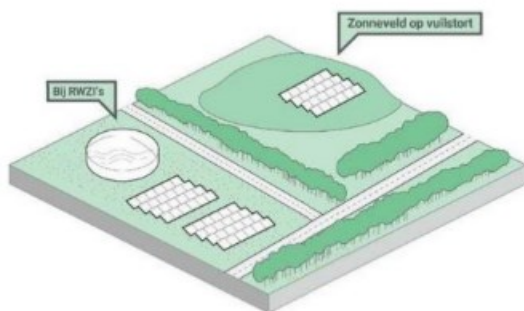

Bouwstenen zon

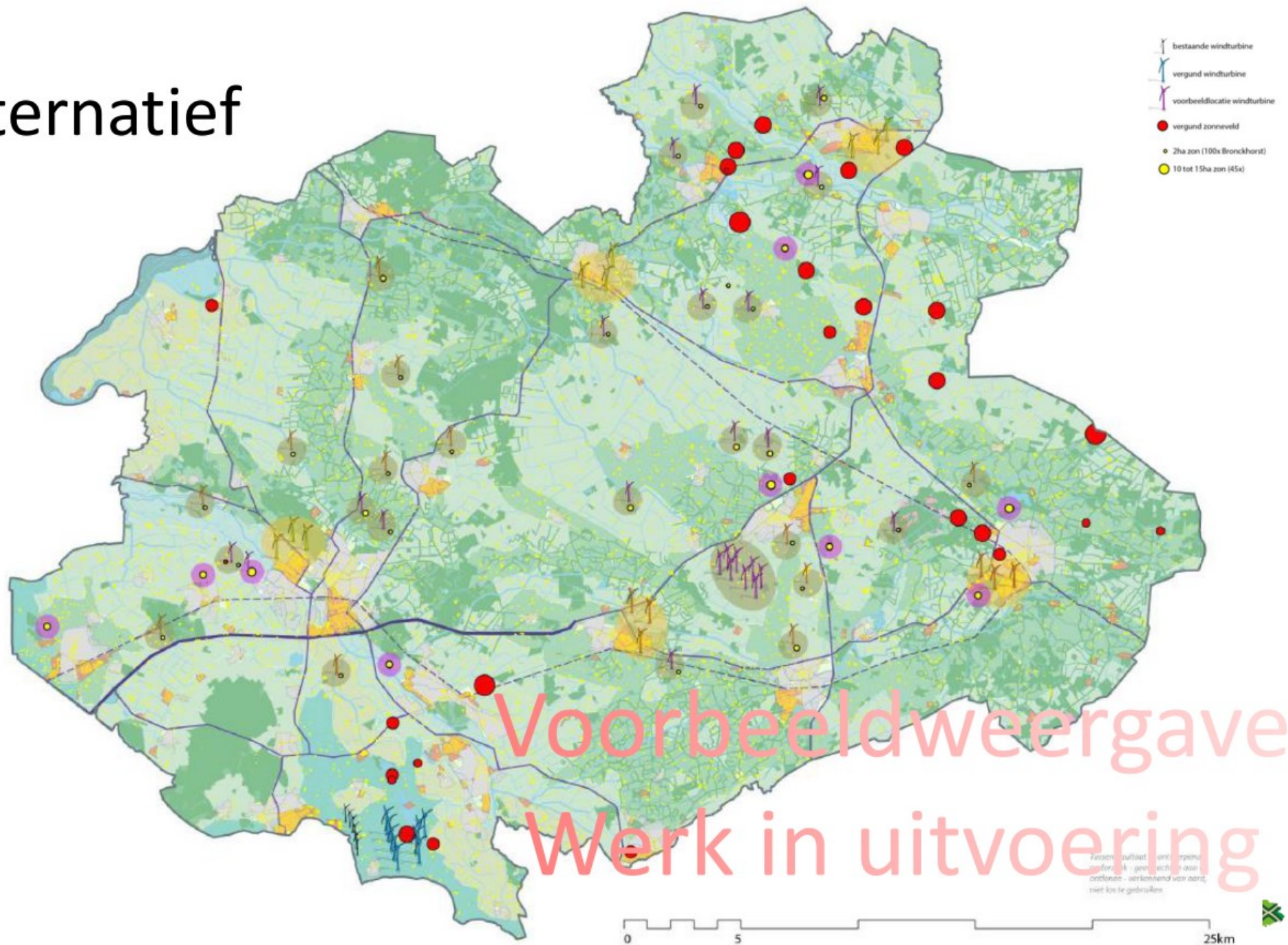
- Zon op dak in bebouwde kom en buitengebied

- Zon op land op no-regret locaties

Spreadingsalternatief

Vragen

1. Wat vindt u goed aan dit alternatief? En/of wat vindt u er niet goed aan?
2. Onder welke voorwaarden zou dit alternatief acceptabel zijn?
3. Welke belemmeringen ziet u voor dit alternatief
4. Wat is voor u belangrijk bij het selecteren van zoeklocaties binnen dit alternatief?

Criteria	Hoe belangrijk is dit (voor u)?
Zichtbaarheid	
Passend bij dynamiek van de omgeving	
Passend in landschap	
Afstand tot (woon)kernen	
Haalbaarheid & betaalbaarheid	
Ruimtebeslag	
Impact op natuur	
.....	